Evropský parlament
2019-2024

Výbor pro právní záležitosti

2020/2012(INL)

21.4.2020

NÁVRH ZPRÁVY

obsahující doporučení Komisi k rámci pro etické aspekty umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií
(2020/2012(INL))

Výbor pro právní záležitosti

Zpravodaj: Ibán García del Blanco

(Podnět – článek 47 jednacího řádu)

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 3

PŘÍLOHA K NÁVRHU USNESENÍ: DOPORUČENÍ TÝKAJÍCÍ SE OBSAHU POŽADOVANÉHO NÁVRHU 10

A. ZÁSADY A CÍLE POŽADOVANÉHO NÁVRHU 10

B. ZNĚNÍ POŽADOVANÉHO LEGISLATIVNÍHO NÁVRHU 13

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....31

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

obsahující doporučení Komisi k rámci pro etické aspekty umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií
(2020/2012(INL))

Evropský parlament,

– s ohledem na článek 225 Smlouvy o fungování Evropské unie,

– s ohledem na článek 114 Smlouvy o fungování Evropské unie,

– s ohledem na nařízení Rady (EU) 2018/1488 ze dne 28. září 2018, kterým se zřizuje evropský společný podnik pro vysoce výkonnou výpočetní techniku[1],

– s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 6. června 2018, kterým se zavádí program Digitální Evropa na období 2021–2027 (COM(2018)0434),

– s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 19. února 2020 o umělé inteligenci – evropský přístup k excelenci a důvěře (COM(2020)0065),

– s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 19. února 2020 o evropské strategii pro data (COM(2020)0066),

– s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ze dne 19. února 2020 o formování digitální budoucnosti Evropy (COM(2020)0067),

– s ohledem na své usnesení ze dne 16. února 2017 obsahující doporučení Komisi o občanskoprávních pravidlech pro robotiku,[2]

– s ohledem na své usnesení ze dne 1. června 2017 o digitalizaci evropského průmyslu[3],

– s ohledem na své usnesení ze dne 12. září 2018 o autonomních zbraňových systémech[4],

– s ohledem na své usnesení ze dne 11. září 2018 o rovnosti jazyků v digitálním věku[5],

– s ohledem na své usnesení ze dne 12. února 2019 o komplexní evropské průmyslové politice v oblasti umělé inteligence a robotiky[6],

– s ohledem na zprávu odborné skupiny na vysoké úrovni pro umělou inteligenci zřízené Komisí, která byla zveřejněna dne 8. dubna 2019 pod názvem „Etické pokyny pro

[1] Úř. věst. L 252, 8.10.2018, s. 1.
[2] Úř. věst. C 252, 18.7.2018, s. 239.
[3] Úř. věst. C 307, 30.8.2018, s. 163.
[4] Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 86.
[5] Přijaté texty, P8_TA(2018)0332.
[6] Přijaté texty, P8_TA(2019)0081.

důvěryhodnou umělou inteligenci“,

– s ohledem na brífinky a studie vypracované na žádost Panelu pro budoucnost vědy a technologie (STOA) a pod vedením oddělení vědeckých prognóz výzkumné služby Evropského parlamentu a nazvané „What if algorithms could abide by ethical principles?“(„Co kdyby se algoritmy mohly řídit etickými zásadami?“), „Artificial Intelligence *ante portas:* Legal & ethical reflections“ („Umělá inteligence přede dveřmi: právní a etické úvahy“), „A governance framework for algorithmic accountability and transparency“ („Rámec pro správu algoritmické odpovědnosti a transparentnosti“), „Should we fear artificial intelligence?“ („Měli bychom se obávat umělé inteligence?“) a „The ethics of artificial intelligence: Issues and initiatives“ („Etika umělé inteligence: témata a iniciativy“),

– s ohledem na články 47 a 54 jednacího řádu,

– s ohledem na stanoviska Výboru pro zahraniční věci, Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů, Výboru pro dopravu a cestovní ruch, Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci, Výboru pro zaměstnanost a sociální věci, Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin a Výboru pro kulturu a vzdělávání,

– s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti (A9-0000/2020),

Úvod

A. vzhledem k tomu, že umělá inteligence, robotika a související technologie, které mají potenciál přímo ovlivňovat všechny aspekty naší společnosti, včetně základních sociálních a hospodářských zásad a hodnot, se vyvíjejí velmi rychle;

B. vzhledem k tomu, že Unie a její členské státy nesou zvláštní odpovědnost za zajištění toho, aby tyto technologie přispívaly k dobrým životním podmínkám a obecnému zájmu jejich občanů;

C. vzhledem k tomu, že společný rámec pro vývoj, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií v rámci Unie by měl chránit občany před potenciálními riziky a zároveň podporovat důvěryhodnost těchto technologií ve světě;

D. vzhledem k tomu, že Parlament provedl rozsáhlý výzkum a přijal několik stanovisek k právním a etickým otázkám týkajícím se těchto technologií;

E. vzhledem k tomu, že tyto otázky by se měly řešit prostřednictvím komplexního právního rámce, který obstojí i v budoucnu a bude odrážet zásady a hodnoty Unie zakotvené ve Smlouvách a v Listině základních práv a který by podnikům i občanům přinesl právní jistotu;

F. vzhledem k tomu, že má-li být oblast působnosti tohoto rámce přiměřená, měla by zahrnovat širokou škálu technologií a jejich složek, včetně algoritmů, softwaru a dat, které používají nebo produkují;

G. vzhledem k tomu, že rámec by měl zahrnovat všechny situace, při nichž je třeba řádně

zohledňovat zásady a hodnoty Unie, zejména vývoj, zavádění a používání příslušných technologií a jejich složek;

H. vzhledem k tomu, že podmínkou pro zavedení harmonizovaného přístupu k etickým zásadám týkajícím se umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií je to, aby byly tyto pojmy a také pojmy jako algoritmy, software, data nebo biometrické rozpoznávání chápány v Unii jednotným způsobem;

I. vzhledem k tomu, že opatření na úrovni Unie jsou odůvodněná potřebou jednotného uplatňování společných etických zásad při vývoji, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií;

J. vzhledem k tomu, že společné etické zásady jsou účinné pouze tehdy, jsou-li určeny osoby odpovědné za zajištění, posuzování a sledování souladu technologií s těmito zásadami;

K. vzhledem k tomu, že každý členský stát by měl zřídit vnitrostátní orgán dohledu pověřený zajišťováním, posuzováním a sledováním souladu technologií s etickými zásadami a odpovědný za zprostředkovávání diskuse a výměny názorů v úzké spolupráci s příslušnými zúčastněnými stranami a občanskou společností;

L. vzhledem k tomu, že Parlament žádá i nadále zřízení evropské agentury, která by zajistila harmonizovaný přístup v celé Unii a zabývala se novými příležitostmi a výzvami vyplývajícími z probíhajícího technologického vývoje, a to zejména těmi, které mají přeshraniční charakter;

Umělá inteligence vytvořená člověkem a zaměřená na člověka

1. prohlašuje, že při rozvoji, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, mj. i člověkem, by měla být vždy dodržována podmínka lidského faktoru a dohledu a mělo by být možné, aby člověk převzal kdykoli kontrolu;

Posuzování rizik

2. domnívá se, že rozhodnutí o tom, zda je třeba umělou inteligenci, robotiku a související technologie považovat za vysoce rizikové, pokud jde o dodržování etických zásad, by mělo vždy vycházet z nestranného, regulovaného a externího posouzení;

Bezpečnostní prvky, transparentnost a zodpovědnost

3. trvá na tom, že umělou inteligenci, robotiku a související technologie včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, je třeba vyvíjet bezpečným a technicky důsledným způsobem a v dobré víře;

4. zdůrazňuje, že pro zajištění důvěry občanů k těmto technologiím je zásadní vysvětlitelnost, ačkoli míra vysvětlitelnosti souvisí se složitostí technologií, a že je třeba doplnit ji možností technologie kontrolovat a sledovat;

Nepřítomnost stereotypů a nediskriminace

5. připomíná, že při vývoji, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie

používají či produkují, by měla být respektována lidská důstojnost a zajištěno rovné zacházení se všemi;

6. potvrzuje, že případné stereotypy a diskriminace prostřednictvím softwaru, algoritmů a dat je třeba řešit stanovením pravidel pro procesy, na jejichž základě jsou koncipovány a používány, neboť tento přístup by mohl ze softwaru, algoritmů a dat učinit významnou protiváhu ke stereotypům a diskriminaci a mohl by být silou, která pomůže uskutečnit pozitivní sociální změnu;

Sociální odpovědnost a genderová vyváženost

7. zdůrazňuje, že sociálně odpovědná umělá inteligence, robotika a související technologie by měly chránit a podporovat základní hodnoty naší společnosti, jako jsou demokracie, pluralitní a nezávislé sdělovací prostředky a objektivní a volně dostupné informace, zdraví a hospodářská prosperita, rovnost příležitostí, práva pracujících a sociální práva, kvalitní vzdělávání, kulturní a jazyková rozmanitost, genderová vyváženost, digitální gramotnost, inovace a kreativita;

8. navrhuje, aby byl v této souvislosti maximalizován a prozkoumán potenciál umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií prostřednictvím odpovědného výzkumu a inovací, na které bude muset Unie a její členské státy uvolnit prostředky;

9. trvá na tom, že vývoj, zavádění a používání těchto technologií by neměly způsobit žádnou újmu jednotlivcům ani společnosti;

Životní prostředí a udržitelnost

10. uvádí, že je nezbytné, aby umělá inteligence, robotika a související technologie přispívaly k plnění cílů v oblasti udržitelného rozvoje, klimatické neutrality a oběhového hospodářství; vývoj, zavádění a používání těchto technologií by měly být šetrné k životnímu prostředí a přispívat k minimalizaci jakékoli poškození životního prostředí během jejich životního cyklu a v celém dodavatelském řetězci;

11. navrhuje, aby byl v této souvislosti maximalizován potenciál umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií prostřednictvím odpovědného výzkumu a inovací, na které bude muset Unie a její členské státy uvolnit prostředky;

12. zdůrazňuje, že vývoj, zavádění a používání těchto technologií skýtají řadu příležitostí ke splnění cílů udržitelného rozvoje stanovených Organizací spojených národů;

Ochrana soukromí a biometrické rozpoznávání

13. poznamenává, že se rychle zvyšuje produkce a používání dat včetně osobních údajů, jako jsou biometrické údaje, které jsou výsledkem vývoje, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, což zdůrazňuje potřebu dodržovat práva občanů na soukromí a ochranu osobních údajů v souladu s právem Unie;

14. poukazuje na to, že možnost, kterou skýtají tyto technologie, používat osobní a neosobní údaje ke kategorizaci osob, k mikrocílení na tyto osoby, k odhalení zranitelných míst jednotlivců či k využití přesné prediktivní znalosti je třeba vyvážit zásadami minimalizace údajů, právem získat vysvětlení rozhodnutí založeného na

automatizovaném zpracování a ochraně soukromí již od návrhu, jakož i zásadou proporcionality, nezbytnosti a omezení na základě účelu;

15. zdůrazňuje, že když veřejné orgány používají technologie dálkového rozpoznávání během vnitrostátního krizového stavu, např. během vnitrostátní zdravotní krize, jejich použití by mělo vždy být přiměřené, časové omezené a mělo respektovat lidskou důstojnost a základní práva;

Řízení

16. zdůrazňuje, že řádné řízení vývoje, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, mj. zavedením opatření zaměřených na odpovědnost a řešení potenciálních rizik stereotypů a diskriminace, zvyšuje bezpečnost občanů a jejich důvěru v tyto technologie;

17. poznamenává, že se při vývoji umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií používá velké množství dat a že zpracování a sdílení těchto dat a přístup k nim se musí řídit požadavky na kvalitu, integritu, bezpečnost, soukromí a kontrolu;

18. zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby údaje týkající se zranitelných skupin, jako jsou osoby se zdravotním postižením, pacienti, děti, menšiny a migranti, byly náležitě chráněny;

Vnitrostátní orgány dohledu

19. poukazuje na přidanou hodnotu existence vnitrostátních orgánů dohledu v každém členském státě, které posuzují a monitorují, zda vývoj, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií probíhá v souladu s etickými zásadami, a které jsou odpovědné za zajištění tohoto souladu;

20. uvádí, že tyto orgány by měly spolupracovat nejen mezi sebou, ale rovněž s Evropskou komisí a dalšími příslušnými orgány, institucemi a jinými subjekty Unie, aby byla zaručena jednotná přeshraniční činnost;

21. vyzývá k tomu, aby byly tyto orgány pověřeny podporou pravidelné výměny názorů s občanskou společností a podporou inovací v rámci Unie, a to tak, že budou poskytovat pomoc dotčeným zúčastněným stranám, zejména malým a středním podnikům nebo začínajícím podnikům;

Evropská agentura pro umělou inteligenci

22. připomíná, že Parlament ve svém usnesení ze dne 16. února 2017 obsahujícím doporučení Komisi o občanskoprávních pravidlech pro robotiku vyzval Komisi, aby zvážila vytvoření Evropské agentury pro umělou inteligenci;

23. vyzývá Komisi, aby v návaznosti na tuto žádost přijala opatření, zejména s ohledem na to, že existence subjektu na úrovni Unie, který bude koordinovat mandáty a činnost jednotlivých vnitrostátních orgánů dohledu, jak je uvedeno v předchozím pododdíle, znamená přidanou hodnotu;

24. domnívá se, že takový orgán i osvědčení uvedené v následujícím odstavci by v této

souvislosti byly přínosné nejen pro rozvoj průmyslu a inovací v Unii, ale rovněž by zvýšily povědomí našich občanů o možnostech a rizicích spojených s těmito technologiemi;

Evropské osvědčení o dodržování etických zásad

25. navrhuje, aby Evropská agentura pro umělou inteligenci vypracovala společná kritéria a postup upravující podávání žádostí o udělení evropského osvědčení o dodržování etických zásad po předložení žádosti jakýmkoli vývojářem, provozovatelem či uživatelem, kteří chtějí získat pozitivní osvědčení o dodržování etických zásad na základě posouzení provedeného příslušným vnitrostátním orgánem dohledu;

Mezinárodní spolupráce

26. zdůrazňuje, že etické zásady Unie pro vývoj, zavádění a používání těchto technologií je třeba prosazovat po celém světě prostřednictvím spolupráce s mezinárodními partnery a navazování kontaktů se třetími zeměmi, které používají jiné modely vývoje a zavádění;

27. připomíná, že příležitosti a rizika spojená s těmito technologiemi mají globální rozměr, který vyžaduje jednotný přístup na mezinárodní úrovni, a vyzývá proto Komisi, aby na dvoustranném i mnohostranném základě vyvíjela činnost na podporu a zajištění dodržování etických zásad;

28. rovněž v této souvislosti poukazuje na přidanou hodnotu výše uvedené evropské agentury;

Závěrečné aspekty

29. na základě výše uvedených úvah o aspektech souvisejících s etickým rozměrem umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií dochází k názoru, že etický rozměr by měl být koncipován jako soubor zásad, jejichž výsledkem bude právní rámec na úrovni Unie, na který budou dohlížet příslušné vnitrostátní orgány, který bude koordinovat a podporovat Evropská agentura pro umělou inteligenci a který bude v rámci vnitřního trhu řádně dodržován a certifikován;

30. v souladu s postupem uvedeným v článku 225 Smlouvy o fungování Evropské unie žádá, aby Komise předložila návrh nařízení o etických zásadách vývoje, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií na základě článku 114 Smlouvy o fungování Evropské unie a podrobných doporučení uvedených v příloze k tomuto návrhu usnesení;

31. doporučuje, aby Evropská komise přezkoumala stávající právní předpisy Unie použitelné na umělou inteligenci, robotiku a související technologie s cílem reagovat na rychlost jejich vývoje v souladu s doporučeními uvedenými v příloze k tomuto návrhu usnesení;

32. domnívá se, že pokud by byla zřízena nová Evropská agentura pro umělou inteligenci, požadovaný návrh by měl finanční dopady;

33. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení a připojená podrobná doporučení Komisi a Radě.

PŘÍLOHA K NÁVRHU USNESENÍ:
DOPORUČENÍ TÝKAJÍCÍ SE OBSAHU POŽADOVANÉHO NÁVRHU

A. ZÁSADY A CÍLE POŽADOVANÉHO NÁVRHU

I. Hlavní zásady a cíle návrhu jsou:

- vybudovat důvěru v umělou inteligenci, robotiku a související technologie zajištěním toho, aby tyto technologie byly vyvíjeny, zaváděny a používány etickým způsobem;

- podporovat vývoj umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií v Unii, mj. poskytováním pomoci podnikům a začínajícím podnikům při posuzování a řešení regulačních požadavků a rizik v procesu vývoje;

- podporovat zavádění umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií v Unii poskytnutím vhodného regulačního rámce;

- podporovat používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií v Unii zajištěním toho, aby byly vyvíjeny, zaváděny a používány etickým způsobem;

- požadovat lepší výměnu informací mezi občany a v rámci organizací, které vyvíjejí, zavádějí nebo používají umělou inteligenci, robotiku a související technologie, jako prostředek k zajištění toho, aby tyto technologie dodržovaly etické zásady navrhovaného nařízení.

II. Tento návrh se skládá z těchto částí:

- „Nařízení o etických zásadách vývoje, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií“;

- Evropská agentura pro umělou inteligenci a evropské osvědčení o dodržování etických zásad;

- podpůrná úloha Evropské komise;

- činnost, kterou provádí „orgán dohledu“ v každém členském státě s cílem zajistit, aby byly na umělou inteligenci, robotiku a související technologie uplatňovány etické zásady;

- zapojení a konzultace zúčastněných stran a poskytování podpory těmto zúčastněným stranám, včetně začínajících podniků, podniků, sociálních partnerů a dalších zástupců občanské společnosti.

III. „Nařízení o etických zásadách vývoje, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií“ vychází z těchto zásad:

- umělá inteligence, robotika a související technologie vytvářené člověkem a zaměřené na člověka;
- posouzení rizik umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií;
- bezpečnostní prvky, transparentnost a odpovědnost;
- záruky proti stereotypům a diskriminaci;
- sociální odpovědnost a genderová vyváženost v umělé inteligenci, robotice a souvisejících technologiích;
- umělá inteligence, robotika a související technologie, které jsou udržitelné a šetrné k životnímu prostředí;
- dodržování ochrany soukromí a omezené používání biometrického rozpoznávání;
- řízení umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, včetně dat, která tyto technologie používají či produkují.

IV. Mezi hlavní úkoly Komise, pokud jde o dodržování etických zásad vývoje, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, patří:

- monitorování provádění navrhovaného nařízení;
- zvyšování povědomí, poskytování informací a zapojení se do komunikace s vývojáři, provozovateli a uživateli v celé Unii.

V. Na základě podrobného návrhu Komise by měla být vytvořena Evropská agentura pro umělou inteligenci, mezi jejíž hlavní úkoly by mělo patřit:

- dohled nad prováděním navrhovaného nařízení;
- vydávání pokynů týkajících se provádění navrhovaného nařízení;
- spolupráce s „orgánem dohledu“ v každém členském státě a koordinace jejich mandátu a úkolů;
- vypracování evropského osvědčení o dodržování etických zásad;
- podpora pravidelné výměny informací se zúčastněnými stranami a občanskou společností.

VI. Klíčovými úkoly „orgánu dohledu“ v každém členském státě by mělo být:

- posuzovat, zda umělá inteligence, robotika a související technologie, včetně softwaru, algoritmů a dat používaných či produkovaných těmito technologiemi, které jsou vyvíjeny, zaváděny nebo používány v Unii, představují vysoce rizikové technologie;
- monitorovat, zda jsou tyto technologie v souladu s etickými zásadami stanovenými v navrhovaném nařízení;

- přispívat k jednotnému provádění navrhovaného nařízení ve spolupráci s dalšími orgány dohledu, Evropskou komisí a dalšími příslušnými orgány, institucemi a jinými subjekty Unie; a

- odpovídat za stanovení norem pro řízení umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, a to i prostřednictvím spolupráce s co největším počtem zúčastněných stran a zástupců občanské společnosti.

VII. Hlavním úkolem zúčastněných stran by měla být spolupráce s Komisí, Evropskou agenturou pro umělou inteligenci a „orgánem dohledu“ v každém členském státě.

B. ZNĚNÍ POŽADOVANÉHO LEGISLATIVNÍHO NÁVRHU

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o etických zásadách pro vývoj, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 114 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Vývoj, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, jsou založeny na přání sloužit společnosti. Mohou zahrnovat příležitosti a rizika, jež je třeba řešit a regulovat prostřednictvím souhrnného právního rámce pro etické zásady, jež je třeba dodržovat od okamžiku vývoje takových technologií a při jejich zavádění a používání.

(2) Míra souladu s etickými zásadami pro vývoj, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií v Unii, včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, by měla být rovnocenná ve všech členských státech, aby bylo možné účinně využít příležitostí, jež tyto technologie přinášejí, a jednotným způsobem řešit rizika s nimi spojená. Mělo by být zajištěno homogenní používání pravidel stanovených v tomto nařízení v celé Unii.

(3) V této souvislosti platí, že stávající rozdílnost pravidel a postupů v Unii představuje pro ochranu životních podmínek a prosperity jednotlivce i celé společnosti značná rizika, jež ohrožují i soustavné využívání plného potenciálu umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií při prosazování a ochraně těchto cílů. Rozdíly v tom, jakým způsobem je zohledňována etická dimenze nerozlučně spjatá s těmito technologiemi, může bránit v jejich svobodném rozvoji, zavádění a používání v Unii a tyto rozdíly mohou být na překážku hospodářským činnostem na úrovni Unie, narušovat hospodářskou soutěž a bránit příslušným orgánům v plnění jejich povinností v souladu s právními předpisy Unie. Neexistence společného rámce etických zásad pro

vývoj, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií také způsobuje právní nejistotu pro všechny zúčastněné, zejména vývojáře, provozovatele a uživatele.

(4) Toto nařízení by nicméně mělo dávat členským státům manévrovací prostor, včetně toho, jakým způsobem mají příslušné vnitrostátní orgány dohledu vykonávat své pravomoci pro dosažení cílů nařízení.

(5) Zeměpisná působnost pro uplatňování takového rámce by měla zahrnovat všechny složky umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií vyvíjených, zaváděných nebo používaných v Unii, včetně případů, kdy může být část technologií umístěna mimo Unii nebo nemá konkrétní umístění, jako je tomu v případě cloudových počítačových služeb.

(6) Je nutné v Unii dospět ke společnému chápání pojmů, jako je umělá inteligence, robotika, související technologie, algoritmy a biometrické rozpoznávání, aby byl umožněn harmonizovaný regulační přístup. V kontextu tohoto nařízení je však třeba vyvinout zvláštní právní definice, aniž by tím byly dotčeny další definice používané v jiných právních aktech a v mezinárodních jurisdikcích.

(7) Vývoj, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, by měl probíhat tak, aby byl zohledněn nejlepší zájem občanů, a měl by respektovat základní práva stanovená v Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), ustálené judikatuře Soudního dvora Evropské unie a v dalších evropských a mezinárodních nástrojích používaných v Unii.

(8) Umělá inteligence, robotika a související technologie mají schopnost učit se z dat a zkušeností a přijímat podložená rozhodnutí. Tyto schopnosti musí nadále podléhat přiměřenému lidskému přezkumu, posouzení, zásahům a kontrole. Technická a provozní složitost takových technologií by nikdy neměla bránit jejich provozovateli nebo uživateli aby na poslední chvíli změnili nebo zastavili, pokud by hrozilo porušení zásad uvedených v tomto nařízení.

(9) Jakákoli umělá inteligence, robotika a související technologie včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, u nichž hrozí vysoké riziko, že budou porušeny zásada bezpečnosti, transparentnosti, zodpovědnosti, nepřítomnosti stereotypů a diskriminace, sociální odpovědnosti a genderové vyváženosti, ohledů na životní prostředí a udržitelnosti, soukromí a řádného řízení, by měly být považovány za rizikové z hlediska souladu s etickými zásadami, dospěje-li k tomuto závěru vnitrostátní orgán dohledu na základě nestranného, regulovaného externího posouzení rizik.

(10) Bez ohledu na posouzení rizik s ohledem na dodržování etických zásad by měla být rizika spojená s umělou inteligencí, robotikou a souvisejícími technologiemi včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, posuzována na

základě objektivních kritérií a v souladu s příslušnými odvětvovými právními předpisy v různých oblastech, jako je zdraví, doprava, zaměstnanost, spravedlnost a vnitřní věci, sdělovací prostředky, vzdělávání a kultura.

(11) Důvěryhodná umělá inteligence, robotika a související technologie včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, by měly být vyvíjeny, zaváděny a používány transparentně a zodpovědně a měly by být založeny na robustnosti, odolnosti, bezpečnosti, přesnosti a identifikaci chyb, vysvětlitelnosti a identifikovatelnosti tak, aby bylo možné je dočasně vypnout a vrátit se k předchozím funkcím v případě, že nedodržují bezpečnostní prvky.

(12) Vývojáři, provozovatelé a uživatelé odpovídají za dodržování zásad bezpečnosti, transparentnosti a odpovědnosti v míře, v níž pracují s umělou inteligencí, robotikou a souvisejícími technologiemi včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují. Vývojáři by měli zajistit, aby byly dotčené technologie koncipovány a vytvářeny v souladu s bezpečnostními prvky, zatímco technici zavádějící dotyčné technologie a jejich uživatelé by měli při jejich zavádění a používání tyto prvky plně dodržovat.

(13) Vývojáři a provozovatelé by měli všem uživatelům zpřístupnit veškeré pozdější aktualizace dotyčných technologií, zejména pokud jde o software.

(14) V míře, v níž jejich práce s těmito technologiemi ovlivňuje soulad s požadavky tohoto nařízení v oblasti bezpečnosti, transparentnosti a odpovědnosti, by měli uživatelé využívat umělou inteligenci, robotiku a související technologie v dobré víře. To zejména znamená, že by neměli používat tyto technologie způsobem, který porušuje etické zásady stanovené v tomto právním rámci a v něm uvedené požadavky. Kromě tohoto používání v dobré víře by uživatelé neměli nést žádnou odpovědnost, jež podle tohoto nařízení jinak přísluší vývojářům a provozovatelům.

(15) Důvěra občanů v umělou inteligenci, robotiku a související technologie včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, závisí na porozumění technických procesů. Míra vysvětlitelnosti takových procesů by měla záviset na kontextu a na závažnosti důsledků chybného nebo nepřesného provedení těchto technických procesů a musí být dostatečná pro řešení problémů a případnou nápravu. Napravit případnou nesrozumitelnost těchto technologií by měla kontrolovatelnost a sledovatelnost.

(16) Důvěra společnosti v umělou inteligenci, robotiku a související technologie včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, závisí na míře, v níž dotyčné technologie umožňují provést posouzení a kontrolu a v níž jsou sledovatelné. Pokud to vyžaduje míra jejich zapojení, měli by vývojáři zajistit, aby byly takové technologie koncipovány a vytvořeny způsobem umožňujícím jejich posouzení, kontrolu a sledovatelnost. Provozovatelé a uživatelé by měli zajistit, aby byly při zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií

plně dodržovány požadavky na transparentnost a byla umožněna jejich kontrola a sledovatelnost.

(17) Stereotypy a diskriminace prostřednictvím softwaru, algoritmů a dat jsou nezákonné a měly by být řešeny prostřednictvím regulace procesů sloužících k vytváření a používání tohoto softwaru, algoritmů a dat.

(18) Software, algoritmy a data, které umělá inteligence, robotika a související technologie používají či produkují, by měly být považovány za stereotypní například tehdy, zobrazují-li suboptimální výsledky ve vztahu k určité osobě nebo skupině osob na základě předpojatého sociálního nebo neúplného vnímání a následného zpracování dat týkajících se jejich rysů.

(19) V souladu s právem Unie by měly být software, algoritmy a data, které umělá inteligence, robotika a související technologie používají či produkují, považovány za diskriminační, přistupují-li k jednotlivým osobám nebo ke skupinám osob různě, včetně jejich znevýhodňování vůči druhým, na základě důvodů, jako jsou jejich osobní rysy, bez objektivního nebo rozumného zdůvodnění.

(20) V souladu s právem Unie mohou být oprávněnými důvody objektivně odůvodňujícími odlišné zacházení s jednotlivými osobami nebo skupinami osob ochrana veřejného pořádku, bezpečnosti a zdraví, předcházení trestné činnosti, ochrana práv a svobod jednotlivce, spravedlivé zastoupení a objektivní profesní požadavky.

(21) Umělá inteligence, robotika a související technologie včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, by měly fungovat na základě udržitelného pokroku. Tyto technologie by měly v plném rozsahu přispívat k dosahování cílů udržitelného rozvoje OSN v zájmu budoucích generací. Mohou napomoci monitorování přiměřeného pokroku na základě ukazatelů udržitelnosti a sociální soudržnosti a měly by využívat nástroje odpovědného výzkumu a inovací vyžadující, aby Unie a její členské státy mobilizovaly zdroje na podporu projektů zabývajících se těmito cíli a na investování do nich.

(22) Vývoj, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, by nikterak neměl působit újmu jednotlivcům nebo společnosti. Tyto technologie by proto měly být vyvíjeny, zaváděny a používány sociálně odpovědným způsobem.

(23) Pro účely tohoto nařízení by vývojáři, provozovatelé a uživatelé měli být v míře, v níž pracují s umělou inteligencí, robotikou a souvisejícími technologiemi, odpovídat za veškerou újmu způsobenou jednotlivcům nebo společnosti.

(24) Zejména vývojáři, kteří přijímají rozhodnutí, jež stanoví a kontrolují průběh nebo způsob vývoje umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, a provozovatelé s provozní nebo řídící funkcí podílející se na jejich zavádění by měli odpovídat za to, že během procesu vývoje budou přijata odpovídající opatření k zamezení takovéto újmy a že tato opatření budou důsledně dodržována v průběhu fáze

zavádění.

(25) Sociálně odpovědnou umělou inteligenci, robotiku a související technologie včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, lze definovat jako technologie, jež mohou zachovat a podpořit řadu různých aspektů společnosti, zejména demokracii, zdraví a hospodářskou prosperitu, rovnost příležitostí, pracovní a sociální práva, pluralitní a nezávislé sdělovací prostředky a objektivní a volně dostupné informace, umožnit veřejnou diskusi, kvalitní vzdělávání, kulturní a jazykovou rozmanitost, genderovou vyváženost, digitální gramotnost, inovace a kreativitu. Rovněž jsou vyvíjeny, zaváděny a používány s řádným zohledněním jejich konečného dopadu na fyzickou a duševní pohodu občanů.

(26) Tyto technologie by měly být rovněž vyvíjeny, zaváděny a používány na podporu sociálního začleňování, plurality, solidarity, spravedlnosti, rovnosti a spolupráce a jejich potenciál by v této souvislosti měl být maximalizován a prozkoumán prostřednictvím výzkumných a inovačních projektů. Unie a její členské státy by proto měly mobilizovat zdroje za účelem podpory těchto projektů a investic do nich.

(27) Projekty vztahující se k potenciálu umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií a mající řešit otázku společenských podmínek, by měly být prováděny pomocí odpovědných výzkumných a inovačních nástrojů, aby byl již od počátku zajištěn soulad těchto projektů s etickými zásadami.

(28) Vývoj, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, by měly zohledňovat jejich environmentální stopu a neměly by během svého životního cyklu a v celém dodavatelském řetězci poškozovat životní prostředí. Stejně tak by tyto technologie měly být vyvíjeny, zaváděny a používány způsobem šetrným k životnímu prostředí, který napomáhá dosažení klimatické neutrality a cílů oběhového hospodářství.

(29) Pro účely tohoto nařízení by vývojáři, provozovatelé a uživatelé měli v míře, v níž jsou zapojeni do vývoje, zavádění nebo používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, odpovídat za veškeré související poškození životního prostředí.

(30) Zejména by vývojáři, kteří přijímají rozhodnutí, jež stanoví a kontroluje průběh nebo způsob vývoje umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, a provozovatelé s provozní nebo řídící funkcí podílející se na jejich zavádění by měli odpovídat za zamezení jakémukoli takovému poškození, zejména tím, že přijmout odpovídající opatření na místě během procesu vývoje a budou tato opatření pečlivě dodržovat během fáze zavádění.

(31) Tyto technologie by rovněž měly být vyvíjeny, zaváděny a používány s cílem podpořit dosažení environmentálních cílů, jako je snížení produkce odpadu, zmenšení uhlíkové stopy, předcházení změně klimatu a zamezení poškozování životního prostředí, a

jejich potenciál by této souvislosti měl být maximalizován a prozkoumán prostřednictvím výzkumných a inovačních projektů. Unie a členské státy by proto měly mobilizovat zdroje za účelem podpory těchto projektů a investování do nich.

(32) Projekty vztahující se k potenciálu umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií by při řešení environmentálních problémů měly být prováděny pomocí odpovědných výzkumných a inovačních nástrojů tak, aby byl již od počátku zajištěn soulad těchto projektů s etickými zásadami.

(33) Veškerá umělá inteligence a robotika a všechny související technologie, včetně softwaru, algoritmů a dat používaných či produkovaných těmito technologiemi, které jsou vyvíjeny, zaváděny nebo používány v Unii, by měly plně dodržovat práva občanů Unie na soukromí a ochranu osobních údajů. Zejména by měly být jejich vývoj, zavádění a používání v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679/ES[7] a směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES[8].

(34) Je třeba pečlivě zvážit etické hranice pro používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, kdykoli jsou používány technologie na dálkové rozpoznávání, jako je biometrické rozpoznávání, pro automatické zjišťování totožnosti osob. Používají-li tyto technologie veřejné orgány během vnitrostátního krizového stavu, například v době vnitrostátní zdravotní krize, mělo by být jejich používání přiměřené a měla by být stanovena kritéria používání, aby bylo možno stanovit, zda a jak by měly být tyto technologie používání, a takové použití by mělo brát ohled na psychologický a společensko-kulturní dopad s řádným zohledněním lidské důstojnosti a základních práv stanovených v Listině.

(35) Řízení založení na příslušných normách zvyšuje bezpečnost a posiluje důvěru občanů ve vývoj, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují.

(36) K současným relevantním správním normám patří například etické pokyny pro důvěryhodnou umělou inteligenci vypracované odbornou skupinou Komise na vysoké úrovni pro umělou inteligenci a další technické normy vydané na evropské úrovni Evropským výborem pro normalizaci (CEN), Evropským výborem pro normalizaci v elektrotechnice (CENELEC) a Evropským ústavem pro telekomunikační normy (ETSI) a na mezinárodní úrovni Mezinárodní organizací pro normalizaci (ISO) a Institutem pro elektrotechnické a elektronické inženýrství (IEEE).

(37) Sdílení a využívání dat více účastníky je citlivou záležitostí, a proto by se měl vývoj,

---

[7] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

[8] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví telekomunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) (Úř. věst. L 201, 31.7.2002, s. 37).

zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií řídit příslušnými normami a protokoly, které stanovují požadavky v oblasti kvality, integrity, bezpečnosti, soukromí a kontroly. Strategie správy údajů by se měla zaměřovat na zpracovávání a sdílení těchto údajů a přístup k nim, včetně jejich řádné správy a dohledatelnosti, a měla by zaručovat přiměřenou ochranu údajů o zranitelných skupinách, včetně osob se zdravotním postižením, pacientů, dětí, menšin a migrantů.

(38) Pro účinné uplatňování etických zásad stanovených tímto nařízením bude velmi důležité, aby členské státy určily nezávislý veřejný orgán, který bude vykonávat funkci orgánu dohledu. Úkolem jednotlivých vnitrostátních orgánů dohledu by mělo zejména být dohlížet nad tím, zda umělá inteligence, robotika a související technologie považované pro účely tohoto nařízení za rizikové dodržují povinnosti v něm stanovené, a zajišťovat příslušný monitoring.

(39) Každý vnitrostátní orgán dohledu by měl odpovídat za regulaci řízení těchto technologií. Hrají proto významnou úlohu při zvyšování důvěry občanů Unie a jejich bezpečnosti a pomáhají zajistit fungování demokratické, pluralitní a spravedlivé společnosti.

(40) Vnitrostátní orgány dohledu by měly rozvíjet rozsáhlou pravidelnou spolupráci jak mezi sebou navzájem, tak i s Evropskou komisí a dalšími příslušnými orgány, institucemi, úřady a agenturami Unie s cílem zaručit jednotný přeshraniční postup a umožnit jednotný vývoj, zavádění a používání těchto technologií v Unii v souladu s etickými zásadami stanovenými tímto nařízením.

(41) Vnitrostátní orgány dohledu by měly zajistit, aby vznikla pluralitní platforma za účasti co nejvyššího počtu zúčastněných stran, jako jsou zástupci průmyslu, obchodu, sociálních partnerů, vědy, spotřebitelů a organizací občanské společnosti, pro diskusi a výměnu názorů s cílem dospět k úplným a přesným závěrům, na základě nichž bude možné rozhodovat o regulaci řízení.

(42) Tyto vnitrostátní orgány dohledu by měly poskytovat odborné administrativní pokyny a podporu vývojářům, provozovatelům a uživatelům, zejména malým a středním podnikům a začínajícím podnikům, které mají obtíže s dodržováním zásad stanovených tímto nařízením.

(43) K tomu, aby se orgány dozvěděly o tom, že může být nebo skutečně bylo porušeno právo Unie, a mohly zamezit újmě či škodě, k níž by jinak došlo, je důležitá činnost oznamovatelů (whistleblowing). Důležité jsou rovněž oznamovací postupy v podnicích a organizacích, které zlepšují předávání informací a snižují riziko, že budou vyvíjeny nedokonalé či vadné výrobky a služby. Podniky a organizace, které vyvíjejí, zavádějí nebo používají umělou inteligenci, robotiku a související technologie, včetně dat používaných nebo produkovaných těmito technologiemi, by měly vytvořit oznamovací postupy a ochránit osoby oznamující porušení předpisů před odvetou.

(44) Vývoj umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, a vývoj strojového učení a logického uvažování a dalších technologií, na nichž tento vývoj závisí, je rychlý a nelze jej předvídat. Proto je přiměřené a nezbytné vytvořit revizní mechanismus, v jehož rámci bude Komise kromě zpráv o uplatňování o tohoto nařízení podávat také pravidelné zprávy o případných změnách jeho působnosti.

(45) Jelikož cíle tohoto nařízení, kterým je vytvoření právního rámce pro etické zásady vývoje, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií v Unii, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich, z důvodu rozsahu a účinků tohoto nařízení, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.

(46) Činnost na úrovni Unie lze nejlépe zajistit zřízením Evropské agentury pro umělou inteligenci. Takový orgán by byl nepostradatelný pro koordinaci pravomocí a činností vnitrostátních orgánů dohledu v jednotlivých členských státech, vymezování objektivních kritérií pro posuzování rizik umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, vývoj a vydávání osvědčení o souladu s etickými zásadami stanovenými tímto nařízením, podporu pravidelných diskusí se zúčastněnými stranami a občanskou společností, propagaci přístupu Unie v rámci mezinárodní spolupráci a zajištění celosvětově jednotné reakce na příležitosti a rizika, které jsou s těmito technologiemi neodmyslitelně spojeny.

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1
Účel

Účelem tohoto nařízení je vytvořit předpisový rámec pro etické zásady vývoje, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií v Unii.

Článek 2
Oblast působnosti

Toto nařízení se vztahuje na umělou inteligenci, robotiku a související technologie včetně softwaru, algoritmů a dat, které používají nebo produkují takové technologie, jež jsou vyvíjeny, zaváděny nebo používány v Unii.

Článek 3
Zeměpisná oblast působnosti

Toto nařízení se vztahuje na umělou inteligenci, robotiku a související technologie, pokud je kterákoli jejich část vyvíjena, zaváděna nebo používána v Unii, a to i v případě, že se software, algoritmy nebo data používané nebo produkované těmito technologiemi nachází mimo Unii, nebo nemají konkrétní zeměpisné umístění.

Článek 4
Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

a) „umělou inteligencí“ softwarové systémy, které mimo jiné shromažďují, zpracovávají a interpretují strukturovaná nebo nestrukturovaná data, rozpoznávají vzory a vytvářejí modely s cílem dospět k určitému závěru a případně na základě takového závěru jednat ve fyzickém nebo virtuálním rozměru;

b) „robotikou“ technologie, které umožňují strojům vykonávat činnosti tradičně vykonávané člověkem, mimo jiné pomocí umělé inteligence nebo souvisejících technologií;

c) „souvisejícími technologie“ technologie, které umožňují softwaru částečně nebo zcela autonomně ovládat fyzických nebo virtuální proces, technologie schopné zjistit totožnost osob nebo zvláštní znaky osob pomocí biometrických údajů a technologie, které kopírují nebo jinak využívají lidské rysy;

d) „softwarem“ soubor instrukcí vyjádřený v podobě kódu, který je nezbytný k tomu, aby

počítač fungoval a vykonával úkoly;

e) „algoritmem“ model pro výpočet nebo jiné operace pro řešení problémů při výkon určitého úkolu;

f) „daty“ informace definované a uložené v podobě kódu;

g) „vývojem“ vytváření a projektování algoritmů, programování a design softwaru nebo shromažďování, ukládání a správa dat pro účely vytváření a trénování umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií nebo pro účely vytváření nových aplikací pro stávající umělou inteligenci, robotiku a související technologie;

h) „vývojářem“ jakákoli fyzická nebo právnická osoba, která přijímá rozhodnutí, jež určují a řídí průběh nebo způsob vývoje umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií;

i) „zaváděním“ provoz a řízení umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií a jejich uvádění na trh nebo jiné zpřístupňování uživatelům;

j) „provozovatelem“ jakákoli fyzická nebo právnická osoba, která se účastní zavádění umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií v provozní nebo řídící funkci;

k) „používáním“ jakákoli činnost týkající se umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií jiná než jejich vývoj nebo zavádění;

l) „uživatelem“ jakákoli fyzická nebo právnická osoba, která používá umělou inteligenci, robotiku a související technologie k jiným účelům než k vývoji a zavádění;

m) „stereotypem“ jakékoli osobní nebo společenské vnímání určité osoby nebo skupiny osob na základě jejich osobních rysů, které je založeno na předsudku nebo je neúplné;

n) „diskriminací“ rozdílné zacházení s určitou osobou nebo skupinou osob, které není objektivně nebo přiměřeně odůvodněno, a je tudíž podle práva Unie zakázáno;

o) „újmou“ fyzická, emocionální nebo psychická újma, znevýhodnění, diskriminace nebo stigmatizace, utrpení způsobené nedostatečnou inkluzivitou a rozmanitostí, finanční nebo hospodářská ztráta, ztráta zaměstnání nebo příležitosti ke vzdělávání, neoprávněné omezení svobody volby, neoprávněné odsouzení, škoda na životním prostředí a jakékoli porušení práva Unie, které poškozuje určitou osobu;

p) „řízením“ způsob zajištění, že vývojáři, provozovatelé a uživatelé na základě formálního souboru pravidel, postupů a hodnot přijmou a budou dodržovat nejvyšší standardy a vhodné protokoly chování, které jim umožní náležitě řešit etické otázky v okamžiku, kdy vyvstanou, případně dříve, než se tak stane.

Článek 5

Etické zásady umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií

1. Umělá inteligence a robotika a související technologie, včetně softwaru, algoritmů a dat používaných či produkovaných těmito technologiemi, musí být vyvíjeny, zaváděny a používány v souladu s etickými zásadami stanovenými tímto nařízením.

2. Vývoj, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, včetně softwaru, algoritmů a dat používaných nebo produkovaných těmito technologiemi, musí probíhat způsobem, který plně zaručuje dodržování lidské důstojnosti a základních práv zakotvených v Listině.

3. Vývoj, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, musí probíhat v nejlepším zájmu občanů. Zejména musí být zohledněn potenciál těchto technologií a příležitosti, které nabízejí, a to vždy s ohledem na nutnost chránit a podporovat dobrý sociální, environmentální a hospodářský stav společnosti.

Článek 6
Umělá inteligence zaměřená na člověka a vytvářená člověkem

1. Veškerá umělá inteligence, robotika a související technologie, včetně softwaru, algoritmů a dat používaných nebo produkovaných těmito technologiemi, musí být vyvíjeny, zaváděny a používány způsobem zaměřeným na člověka, který zaručuje lidskou autonomii, lidské rozhodování a lidský faktor, a tím přispívá k existenci demokratické, pluralitní a spravedlivé společnosti.

2. Technologie uvedené v odstavci 1 musí být vyvíjeny, zaváděny a používány způsobem, který zaručuje trvalý lidský dohled, zejména pokud hrozí, že při vývoji, zavádění nebo používání těchto technologií budou porušeny etické zásady uvedené v tomto nařízení.

3. Technologie uvedené v odstavci 1 musí být vyvíjeny, zaváděny a používány způsobem, který člověku umožňuje převzít v jakémkoli okamžiku kontrolu, mimo jiné prostřednictvím změny nebo zastavení těchto technologií, pokud hrozí, že při vývoji, zavádění nebo používání těchto technologií budou porušeny etické zásady uvedené v tomto nařízení.

Článek 7
Posouzení rizik

1. Umělá inteligence, robotika a související technologie včetně softwaru, algoritmů a dat používaných nebo produkovaných těmito technologiemi, u nichž hrozí vysoké riziko porušení etických zásad uvedených v tomto nařízení, jsou pro účely tohoto nařízení považovány za rizikové technologie.

2. Pokud jsou umělá inteligence, robotika a související technologie považovány za rizikové technologie, posoudí vnitrostátní orgány dohledu uvedené v článku 14, zda jsou tyto technologie v souladu s povinnostmi stanovenými tímto nařízení, a tento soulad monitorují.

3. Aniž je dotčen odstavec 1, posouzení rizik umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, včetně softwaru, algoritmů a dat používaných nebo produkovaných těmito technologiemi, probíhá na základě objektivních kritérií harmonizovaných na úrovni Unie a v souladu s použitelnými odvětvovými předpisy.

Článek 8

Bezpečnostní prvky, transparentnost a zodpovědnost

1. Veškerá umělá inteligence, robotika a související technologie, včetně softwaru, algoritmů a dat používaných či produkovaných těmito technologiemi, které jsou vyvíjeny, zaváděny nebo používány v Unii, jsou vyvíjeny, zaváděny a používány způsobem, který zaručuje dodržení etických zásad uvedených v tomto nařízení. Zejména

a) jsou soustavně vyvíjeny, zaváděny a používány tak, aby nesledovaly jiné cíle a neprováděly jiné činnosti než ty, pro něž byly původně určeny;

b) jsou vyvíjeny, zaváděny a používány spolehlivým způsobem, který zaručí přiměřenou úroveň bezpečnosti a zamezí využívání případných technických nedostatků k nekalým nebo protiprávním účelům;

c) jsou vyvíjeny, zaváděny a používány bezpečným způsobem, který zaručí existenci pojistek zahrnujících nouzový plán a opatření pro případ, kdy hrozí porušení etických zásad uvedených v tomto nařízení;

d) jsou vyvíjeny, zaváděny a používány způsobem zaručujícím, že je možné spolehnout se na to, že sledují cíle a provádějí činnosti, pro něž byly původně určeny, mimo jiné tím, že veškeré operace jsou reprodukovatelné;

e) jsou vyvíjeny, zaváděny a používány způsobem, který zaručuje, že konkrétních technologie sledují své cíle a provádějí činnosti přesně; pokud se není možné vyhnout příležitostným nepřesnostem, systém oznámí provozovatelům pravděpodobnost chyb a nepřesností prostřednictvím vhodného upozornění;

f) jsou vyvíjeny, zaváděny a používány snadno vysvětlitelným způsobem, který zaručí, že technické procesy technologií lze podrobit přezkumu;

g) jsou vyvíjeny, zaváděny a používány způsobem, který umožňuje upozornit uživatele na to, že jsou v interakci se systémy umělé inteligence, a náležitě informovat vývojáře, provozovatele a uživatele o schopnostech, přesnosti a omezeních těchto systémů;

h) jsou v souladu s čl. 6 odst. 3 vyvíjeny, zaváděny a používány způsobem, který v případě nedodržení bezpečnostních prvků uvedených v písmenech a) až g) umožnuje dočasně vyřadit dané technologie z činnosti a vrátit se k dříve používaným funkcím.

2. V souladu s čl. 6 odst. 2 jsou technologie uvedené v odstavci 1 vyvíjeny, zaváděny a používány transparentním a dohledatelným způsobem, aby jejich prvky, procesy a fáze byly zdokumentovány v souladu s nejvyššími standardy a aby vnitrostátní orgány dohledu uvedené v článku 14 mohly posuzovat soulad těchto technologií s povinnostmi stanovenými tímto nařízením. Vývojář, provozovatel nebo uživatel těchto technologií zejména odpovídá za dodržování bezpečnostních prvků uvedených v odstavci 1 a jejich dodržování musí být schopen prokázat.

3. Vývojář, provozovatel nebo uživatel technologií uvedených v odstavci 1 zajistí, aby opatření k dodržování bezpečnostních prvků uvedených v odstavci 1 mohla být předmětem auditu vnitrostátních orgánů dohledu uvedených v článku 14.

4. Pokud uživatelé používají umělou inteligenci, robotiku a související technologie, včetně softwaru, algoritmů a dat používaných nebo produkovaných těmito technologiemi, v dobré víře a v plném souladu s etickými zásadami stanovenými tímto nařízením, má se za to, že splňují povinnostmi stanovené tímto článkem.

Článek 9

Nepřítomnost stereotypů a nediskriminace

1. Software, algoritmus nebo data, které jsou používány nebo produkovány umělou inteligencí, robotikou a souvisejícími technologiemi vyvíjenými, zaváděnými nebo používanými v Unii, musí mít vlastnosti zaručující dodržování lidské důstojnosti a rovného zacházení se všemi.

2. Software, algoritmus nebo data, které jsou používány nebo produkovány umělou inteligencí, robotikou a souvisejícími technologiemi vyvíjenými, zaváděnými nebo používanými v Unii, nesmí pracovat se stereotypy, a aniž je dotčen odstavec 3, nesmí nikoho diskriminovat mimo jiné na základě rasy, genderu, sexuální orientace, těhotenství, zdravotního postižení, tělesných nebo genetických znaků, věku, příslušnosti k národnostní menšině, etnického nebo sociálního původu, jazyka, náboženského vyznání nebo přesvědčení, politických názorů nebo občanské angažovanosti, státní příslušnosti, rodinného stavu, ekonomického postavení, vzdělání či trestní minulosti.

3. Odchylně od odstavců 1 a 2, a aniž jsou dotčeny právní předpisy Unie týkající se zákazu diskriminace, je rozdílné zacházení s osobami nebo skupinami osob odůvodněné pouze v případě, že je sledován objektivní, přiměřený a legitimní cíl, který je proporcionální a nezbytný do té míry, do níž neexistují alternativy, které zásadě rovného zacházení odporují v menší míře.

Článek 10

Sociální odpovědnost a genderová vyváženost

1. Veškerá umělá inteligence a robotika a všechny související technologie, včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, jsou v Unii vyvíjeny, zaváděny a používány v souladu s příslušnými právními předpisy, zásadami a hodnotami Unie způsobem, který zajišťuje optimální společenské, environmentální a ekonomické výsledky a který jednotlivcům ani společnosti nezpůsobuje žádnou újmu.

2. Veškerá umělá inteligence a robotika a všechny související technologie, včetně softwaru, algoritmů a dat používaných či produkovaných těmito technologiemi, které jsou vyvíjeny, zaváděny nebo používány v Unii, jsou vyvíjeny, zaváděny a používány sociálně odpovědným způsobem. Takovým způsobem se obzvláště rozumí, že tyto technologie:

a) jsou vyvíjeny, zaváděny a používány způsobem, který přispívá k individuálnímu rozvoji, ke kolektivnímu blahobytu a ke zdravému fungování demokracie, aniž by zasahoval do politických procesů, rozhodování a voleb nebo přispíval k šíření dezinformací;

b) jsou vyvíjeny, zaváděny a používány způsobem, který přispívá k úsilí o spravedlivou společnost, neboť napomáhá ke zlepšování zdraví a kvality života občanů, podporuje rovnost, pokud jde o vytváření a dostupnost ekonomických, sociálních a politických příležitostí, a dodržuje pracovní práva;

c) jsou vyvíjeny, zaváděny a používány způsobem, který přispívá k veřejné diskusi, doplňuje a posiluje kognitivní schopnosti lidí, podporuje kvalitní vzdělávání a mnohojazyčnost a je současně odrazem kulturní rozmanitosti Unie;

d) jsou vyvíjeny, zaváděny a používány genderově vyváženým způsobem, který snižuje rozdíly mezi muži a ženami, neboť nabízí všem stejné příležitosti;

e) jsou vyvíjeny, zaváděny a používány způsobem, který přispívá k překlenutí digitální propasti mezi regiony, věkovými kategoriemi a sociálními vrstvami, k podpoře digitální gramotnosti a digitálních dovedností, k inovacím a tvořivosti a současně respektuje práva duševního vlastnictví.

3. Unie a její členské státy podporují výzkumné projekty, jejichž cílem je poskytovat na základě umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií řešení na podporu sociálního začleňování, plurality, solidarity, spravedlnosti, rovnosti a spolupráce.

4. Sociální dopady všudypřítomné umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, včetně softwaru, algoritmů a dat používaných či produkovaných těmito technologiemi, které jsou vyvíjeny, zaváděny nebo používány v Unii, sledují vnitrostátní orgány dohledu uvedené

v článku 14, aby zabránily nepříznivému vlivu na sociální strukturu a na společenské vztahy a zhoršení sociálních dovedností.

Článek 11

Šetrnost k životnímu prostředí a environmentální udržitelnost

1. Veškerá umělá inteligence a robotika a všechny související technologie, včetně softwaru, algoritmů a dat používaných či produkovaných těmito technologiemi, jsou v Unii vyvíjeny, zaváděny a používány v souladu s právními předpisy, zásadami a hodnotami Unie způsobem, který během celého životního cyklu těchto technologií a v celém jejich dodavatelském řetězci zajišťuje optimální výsledky šetrné k životnímu prostředí a minimalizuje environmentální stopu těchto technologií s cílem přispívat k plnění cílů klimatické neutrality a oběhového hospodářství.

2. Unie a její členské státy podporují a prosazují výzkumné projekty, jejichž cílem je poskytovat na základě umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií řešení environmentálních problémů, jako je produkce odpadu, uhlíková stopa, změna klimatu a zhoršování stavu životního prostředí.

3. Vnitrostátní orgány dohledu uvedené v článku 14 posuzují veškerou umělou inteligenci a robotiku a všechny související technologie, včetně softwaru, algoritmů a dat, které tyto technologie používají či produkují, z hlediska šetrnosti k životnímu prostředí a udržitelnosti životního prostředí a zajišťují, aby byla přijímána opatření, která zmírní všeobecný dopad těchto technologií, pokud jde o přírodní zdroje, spotřebu energie, produkci odpadu, uhlíkovou stopu, změnu klimatu a zhoršování stavu životního prostředí.

Článek 12

Ochrana soukromí a biometrické rozpoznávání

1. Jakékoli zpracovávání osobních údajů v souvislosti s tímto nařízením, včetně osobních údajů odvozených od neosobních údajů a biometrických údajů, probíhá v souladu s nařízením (EU) 2016/679 a směrnicí (EU) 2002/58/ES.

2. Pokud v souladu s čl. 5 odst. 2 veřejné orgány členských států zavádějí nebo používají technologie dálkového rozpoznávání, jako je biometrické rozpoznávání, v reakci na vnitrostátní krizový stav, zajistí, aby takové zavádění nebo užívání bylo omezeno na konkrétní, časově omezené účely a provedeno s náležitým respektem k lidské důstojnosti a k základním právům uvedeným v Listině.

Článek 13

Řízení

1. Umělá inteligence, robotika a související technologie, které jsou vyvíjeny, zaváděny nebo používány v Unii, splňují příslušné správní normy, které stanovily vnitrostátní orgány dohledu uvedené v článku 14 v souladu s právními předpisy, zásadami a hodnotami Unie.

2. Data používaná nebo produkovaná umělou inteligencí, robotikou a souvisejícími technologiemi vyvíjenými, zaváděnými nebo používanými v Unii spravují vývojáři, provozovatelé a uživatelé v souladu s příslušnými normami uvedenými v odstavci 1 a s příslušnými protokoly pro průmyslové a obchodní procesy. Pokud je to možné, vývojáři a provozovatelé provádějí zejména kvalitativní kontroly vnějších zdrojů dat, které umělá inteligence, robotika a související technologie používají, a zavádějí mechanismy pro dohled nad jejich shromažďováním, ukládáním, zpracováním a použitím.

3. Aniž by byla dotčena práva na přenositelnost údajů a práva osob, jejichž používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií vedlo ke vzniku dat, splňuje shromažďování, ukládání, zpracování a předávání dat používaných nebo vyprodukovaných umělou inteligencí, robotikou a souvisejícími technologiemi, které jsou vyvíjeny, zaváděny nebo používány v Unii, a přístup k takovým datům, příslušné standardy uvedené v odstavci 1, jakož i příslušné protokoly pro průmyslové a obchodní procesy. Vývojáři a provozovatelé především zajistí dodržování těchto protokolů během vývoje a zavádění umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií tím, že jasně formulují požadavky na zpracování dat používaných nebo produkovaných těmito technologiemi a na udělování přístupu k nim, jakož i požadavky na účel, rozsah a adresáty zpracování a zpřístupnění takových dat, přičemž všechny tyto prvky bude možné kdykoli zkontrolovat a vysledovat.

Článek 14
Orgány dohledu

1. Každý členský stát jmenuje jeden nezávislý veřejný orgán, který bude odpovědný za monitorování uplatňování tohoto nařízení („orgán dohledu“). V souladu s čl. 7 odst. 1 a 2 odpovídá každý vnitrostátní orgán dohledu za posouzení toho, zda umělá inteligence, robotika a související technologie, včetně softwaru, algoritmů a dat používaných nebo produkovaných takovými technologiemi, které jsou vyvíjeny, zaváděny a používány v Unii, představují vysoce rizikové technologie, a pokud ano, odpovídá za posouzení a monitorování jejich souladu s etickými zásadami uvedenými v tomto nařízení.

2. Každý vnitrostátní orgán dohledu přispívá k jednotnému uplatňování tohoto nařízení v celé Unii. Za tímto účelem spolupracují orgány dohledu každého členského státu mezi sebou, s Komisí a dalšími relevantními orgány, institucemi a jinými subjekty Unie, zejména pokud jde o stanovení správních norem uvedených v čl. 13 odst. 1.

3. Každý vnitrostátní orgán dohledu odpovídá za dohled nad uplatňováním správních norem v souvislosti s umělou inteligencí, robotikou a souvisejícími technologiemi, a to i prostřednictvím kontaktů s maximálním možným počtem zúčastněných stran. Pro tento účel

zřídí orgány dohledu v každém členském státě fórum pro pravidelné výměny informací se zúčastněnými stranami.

4. Každý vnitrostátní orgán dohledu poskytne odborné a administrativní pokyny k obecnému uplatňování etických zásad uvedených v tomto nařízení a příslušnou podporu, a to i malým a středním podnikům nebo začínajícím podnikům.

5. Každý členský stát informuje Evropskou komisi do [Úř. věst.: uveďte datum, rok po vstupu v platnost] o zákonných ustanoveních, která přijme na základě tohoto článku, a bezodkladně ji uvědomí o jakékoli následné změně, která se do těchto ustanovení promítne.

6. Členské státy přijmou veškerá opatření, která jsou nezbytná k zajištění uplatňování etických zásad uvedených v tomto nařízení. Členské státy podporují snahy příslušných zúčastněných stran a občanské společnosti, a to jak na úrovni Unie, tak na vnitrostátní úrovni, o včasnou, etickou a informovanou reakci na nové příležitosti a výzvy, které přináší technický rozvoj spjatý s umělou inteligencí, robotikou a souvisejícími technologiemi, zejména na příležitosti a výzvy přeshraničního charakteru.

Článek 15
Oznamování porušení nařízení a ochrana osob oznamujících porušení

Oznamování porušení tohoto nařízení a ochrana osob oznamujících taková porušení se řídí směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937[9].

Článek 16
Změna směrnice (EU) č. 2019/1937

Směrnice (EU) č. 2019/1937 se mění takto:

1) V čl. 2 odst. 1 se doplňuje nový bod, který zní:

„ xi) vývoje, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií.“

(2) V části I přílohy se doplňuje nové písmeno, které zní:

„K. Ustanovení čl. 2 odst. 1 písm. a) bodu xi) – vývoj, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií.

„xxi) nařízení Evropského parlamentu a Rady [XXX] o etických zásadách vývoje, zavádění a používání umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií“.“

Článek 17
Přezkum

[9] Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17).

Komise průběžně přezkoumává vývoj umělé inteligence, robotiky a souvisejících technologií, včetně softwaru, algoritmů a dat používaných nebo produkovaných takovými technologiemi, a do [Úř. věst.: uveďte datum, tři roky po vstupu v platnost] a poté každé tři roky předkládá Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o uplatňování tohoto nařízení, včetně posouzení možných změn v oblasti působnosti tohoto nařízení.

Článek 18

Vstup v platnost

1. Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie. Použije se ode dne [XX].

2. Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvou o založení Evropské unie.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Ve filmu *Blade Runner* z roku 1982 se v dialogu mezi replikantem Rachael, která pracuje v továrně na „replikanty“, tj. humanoidní roboty obdařené inteligencí, a Deckardem, lovcem odměn, který se živí odstraňováním replikantů, jež se vymkli kontrole, Rachael obrací na Deckarda se slovy:

– *„Zdá se, že máte pocit, že naše práce není pro veřejnost prospěšná.“*

A on jí na to odvětí:

– *„Replikanti jsou jako jiné stroje. Mohou být prospěšní nebo nebezpeční. Pokud jsou prospěšní, netýká se mě to.“*

Přínosy a rizika

Masové zavádění umělé inteligence do všech strojů, s nimiž se dostáváme do styku ve veřejném, pracovním i společenském životě, bude znamenat – již znamená – technologický skok, který je srovnatelný pouze s tím, co ve své době přinesla průmyslová revoluce. Život už nikdy nebude jako dříve, dojde k velmi podstatným změnám na trhu práce, ve vztahu s orgány veřejné moci, v osobních vztazích a dokonce i v našich domácnostech: pomysleme na to, co bude pro všechny přístroje, které používáme v domácnosti, znamenat „internet věcí“. Tak významný technologický skok nás přivádí k dilematu, které ve své odpovědi nastínil *Blade Runner*: každá technologie s sebou nese přínosy i rizika. A pokud hovoříme o umělé inteligenci a vezmeme v úvahu její potenciál, pak hovoříme o přínosech anebo rizicích dosud nevídaného rozsahu.

Úloha Evropské unie při stanovení právního rámce

Ovšem pokud se tímto fenoménem budeme zabývat coby orgány veřejné správy, nemůžeme se omezit na profesní cynismus Deckarda. Evropský parlament musí jak stimulovat využití potenciálu, který v sobě tyto technologie skrývají, pro zvýšení životní úrovně a konkurenceschopnosti Evropy, tak kontrolovat související rizika nebo předvídat důsledky rizikových situací, pokud by k nim skutečně došlo. Z tohoto důvodu chceme jako první vymezit zákonem etickou hranici, která by na jedné straně chránila evropské občany před případnými nepříznivými jevy, které by s sebou tato technologická evoluce nesla, a na druhé straně zajistila evropské umělé inteligenci ve světě důvěryhodnost jako přidanou hodnotu. Etickou hranici, která by byla v souladu jak s našimi evropskými zásadami a hodnotami zakotvenými v Listině základních práv Evropské unie, tak s podstatou naší civilizace. Právní rámec, který by se inspiroval humanistickým a antropocentrickým přístupem k technickému rozvoji. Právní úpravu, která by se nevztahovala jen na umělou inteligenci vyvinutou v Evropě, ale která by byla i přísným regulačním požadavkem pro každého, kde chce působit v Unii.

Je naprosto nutné, aby rámec pro práva a povinnosti platil pro všechny členské státy Evropské unie. Samostatné vnitrostátní předpisy přijímané postupně bez společného základu by mohly vést k narušení jednotného trhu a k oslabení našeho společného úsilí o získání vedoucího postavení ve světě v oblasti technologií. Zřízení evropské agentury pověřené dohledem nad

vývojem této regulace povede k harmonizaci právních i technických rámců, které by vznikaly v jednotlivých členských státech.

Pružná regulace zaměřená na budoucnost

V argumentaci s obhájci samoregulace tohoto odvětví lze použít dialog citovaný na začátku tohoto prohlášení, který jasně dokládá nutnost zapojit veřejné orgány, díky nimž budou sledovány i jiné cíle než ziskovost. K cílům, které mají hájit evropské veřejné orgány, patří mimo jiné předcházení diskriminaci v rozhodovacích procesech (bez ohledu na její kořeny) a využití potenciálu těchto technologií v úsilí o spravedlivější společnost, a to se zvláštním důrazem na odstraňování genderových rozdílů, a o společnost ekologicky udržitelnější. Pokud jde o poslední jmenované aspekty, předkládané znění stanoví pro evropské orgány veřejné moci konkrétní mandáty.

Dalším cílem této právní úpravy je skloubit velmi přísný rámec s normativní jednoduchostí, a vyhnout se tak rafinovaným regulačním systémům nebo velkému zatížení zúčastněných stran byrokracií. Účelem je také vypracovat dostatečně flexibilní rámec, který bude moci zohledňovat pokrok v mimořádně rychle se měnící realitě a současně umožní vypracovávání norem v jednotlivých odvětvích, v nichž by se odrážely konkrétnější nové skutečnosti.

Celkové sladění a zřízení vnitrostátních orgánů dohledu

Záměrem této právní úpravy je rozšířit dohled na všechny fáze související s mimořádně složitými technologiemi. Vývoj technologií, jejich zavádění do praxe a vlastní rozvoj prostřednictvím takzvaného strojového učení (*machine learning*) nebo hlubokého učení (*deep learning*), to vše jsou aspekty, které tato regulace ve svých ustanoveních upravuje. Zvláštní důraz se klade na předcházení rizikům, pokud se jedná o takzvaně „vysoce rizikové“ technologie. Tzn. pokud by existovala vysoká pravděpodobnost vzniku nepříznivých externalit nebo pokud by se jednalo o citlivé oblasti, které vyžadují zvláštní ochranu a které jsou definované v této normě. Uvedená úprava reguluje tak citlivou problematiku z hlediska práv jednotlivců, jako jsou například techniky rozpoznávání na dálku. Pro jejich použití zavádí řadu pojistných mechanismů. Regulace předpokládá také velmi přísný věcný a časový rámec, podle něhož mohou veřejné orgány tyto techniky použít pouze výjimečně v nouzových situacích.

Záměrem je rovněž, aby se na návrhu, vypracování a kontrole tohoto regulačního rámce a dohledu nad ním podílela široká veřejnost, především jednotlivci a skupiny, jichž se rámec nejvíce týká. Regulace stanoví všem vnitrostátním orgánům dohledu, jejichž zřízení je podle této normy povinné, povinnost zajistit nezbytné a pravidelné zapojení občanské společnosti. Stejně tak se zavádí přísné požadavky transparentnosti a odpovědnosti, které se vztahují na vývojáře, provozovatele a uživatele umělé inteligence. Pro uživatele, kteří tyto technologie používají v dobré víře, se dále stanovují požadavky ohledně občanského chování a zavádí se jejich nezbytná ochrana.

Srozumitelnost, transparentnost, podávání zpráv odpovědnost a správa

Zatím jsme příliš vzdáleni od toho, že by se na základě algoritmu mohla zrodit *psychohistorie*, o níž hovoří Isaac Asimov ve své *Nadaci*. Zdá se tedy, že samotný koncept svobodného rozhodování, který je nedílnou součástí lidské podstaty, zatím není ohrožen. A to ani pokud jde o předvídání vzniku proudů, které by měly pro dějiny zásadní význam. Jakožto

demokratické orgány zajistíme, aby podstatná i méně podstatná rozhodnutí, která se přijímají za pomoci umělé inteligence, nebyla výsledkem nesrozumitelných a nepřístupných matematických vzorců. Vývoj a použití umělé inteligence v Evropské unii bude muset nutně doprovázet srozumitelnost, transparentnost, podávání zpráv a odpovědnost.

Evropská unie usiluje konec konců o to, aby se stala prostorem, v němž panuje rovnováha mezi ochranou občanských práv a posilováním technologického rozvoje. Tato právní úprava a její další vývoj, který bude výsledkem činnosti orgánu/orgánů dozoru, musí jít příkladem zbývajícím částem světa a položit základy pro řádný přístup správních orgánů k této problematice na světové úrovni.